

LIBRIS

We know
books

CRĂCIUN LEUCEA
GENERAL MAIOR, DR.

STINGEȚI LUMINILE!

*Ce s-a întâmplat când NU s-a întâmplat
la Miercurea Ciuc în 1989?*

Prefață de Stan Petrescu

E I K O N

București, 2024

© Editura EIKON
București, Calea Giulești 333, sector 6
cod poștal 060269, România

Difuzare / distribuție carte: tel/fax: 021 348 14 74
mobil: 0733 131 145, 0728 084 802
e-mail: difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: tel: 021 348 14 74
mobil: 0728 084 802, 0733 131 145
e-mail: contact@edituraeikon.ro
web: www.librariaeikon.ro, www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de
Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LEUCEA, CRĂCIUN

**Stingeți luminile! : ce s-a întâmplat când nu s-a întâmplat la
Miercurea Ciuc în 1989? / Crăciun Leucea ; pref. de Stan Petrescu. -**

București : Eikon, 2024

ISBN 978-606-49-1334-0

I. Petrescu, Stan (pref.)

821.135.1

Copertă: Valerian Susan

DTP: Valerian Susan

Editor: Valentin Ajder

Cuprins

Cuvânt – înainte	5
În eșalonul întâi operativ.....	5
STINGEȚI LUMINILE!	17
Cuvântul autorului.....	19
Mulțumiri.....	22
Introducere.....	25
Argument la ce s-a întâmplat când nu s-a întâmplat la Miercurea Ciuc în 1989	33
Despre mine, căpitan Leucea Crăciun, comandant la revoluție	45
Despre cazarma unității de vânători munte	53
Perioada premergătoare revoluției	61
Starea de pace relativă.....	61
Primirea indicativelor	69
Perioada 16-22 decembrie 1989	77
Informare, dezinformare, manipulare, teroriști-securiști.....	87
Acțiuni specifice războiului psihologic-psihotronic și cu arme halotronice.....	87
Secvența 22 decembrie 1989	103
Secvența: Costea Aurel, fost prim secretar al CJ. P. Harghita.....	113
Scoaterea lui Costea Aurel și a soției din județ.....	121
Perioada 22-25 decembrie 1989	129

Perioada 25-31 decembrie 1989	141
Perioada anului 2000	147
Colonel (rez.) Mihai Constantinescu din relatările unui ofițer de securitate	159
Cazul Odorheiu Secuiesc.....	169
Cazul de la penitenciarul Miercurea Ciuc	175
A reînălța o „pogorâre”	185
Despre camarazii mei	195
Câteva gânduri despre camarazii mei de atunci, prietenii mei de azi!	195
Din jurnalul (însemnările) unui militar cu termen redus. ...	228
Încheiere	233
Anexe.....	237
Anexa 1. Extras din fișa personală	237
Anexa 2. Platforma de pregătire a Vânătorilor de Munte - poligoane	240
Anexa 3. Obiective vitale în garnizoana Miercurea Ciuc.....	241
Anexa 4. Din relatările presei locale.....	242
Anexa 5. Vila de protocol	247
Anexa 6. Biserica militară	248
Anexa 7. Depozitul de armament și muniție	249
Anexa 8. Casa Armatei	250
Anexa 9. Penitenciarul	251
Anexa 10. Inspectoratul Județean de miliție.....	252
Anexa 11. Sediul securității	253
Anexa 12. Sediul Comitetului Județean de Partid.....	254
Anexa 13. Podul peste râul Olt.....	255
Anexa 14. Ciba	255

INTRODUCERE

*„Nu e greu să faci un lucru,
greu e să te pui în starea de a-l face.”*
(C. Brâncuși)

*„Cele nevăzute se pot vedea prin cele văzute.
Și cele nespuse sunt spuse.”*
(Anaxagoras)

Într-o lume inundată de informații irelevante, claritatea înseamnă putere. Teoretic, oricine se poate implica în dezbateră și desăilarea evenimentelor petrecute în România anulului 1989, însă cu greu poate păstra o viziune clară a acestui fenomen. Majoritatea oamenilor nu-și permite luxul de a o investiga fiindcă, are lucruri mai presante de făcut: trebuie să meargă la serviciu, să se ocupe de copii, de părinți etc. Nici eu, prin această scriere, nu le pot oferi oamenilor hrană și îmbrăcăminte, însă le pot dărui puțină claritate asupra a ceea ce s-a întâmplat în Miercurea-Ciuc, la momentul pomenit mai sus. Dacă asta ajută pe cineva să își clarifice părerea sau poziția, eu mi-am făcut datoria.

Cartea de față se vrea a fi o succintă narațiune istorică, în tandem cu o selecție de lecții învățate în acel moment. Deși cartea nu are o perspectivă globală asupra situației întregii societăți românești, ci doar una locală, ea își dorește să sublinieze

legăturile dintre Revoluție și viața interioară a indivizilor asupra cărora s-a răsfrânt. Drept urmare, cartea oferă observații, atât cu privire la comportamentul indivizilor, cât și al societății din arealul în cauză: județul Harghita. Fiecare dintre noi, atunci, am fost prinși în nenumărate pânze de păianjen, atotcuprinzătoare, contaminați de „epidemia” de știri false și terorizați de sentimentul fricii continue. La acestea se adaugă îndoiala comportamentală datorată lipsei de informații ne-provenite ierarhic, precum și poluării informative continue și false. Eram precum o „navă” de pe o mare tumultoasă ce nu își găsea țărmlul unde să acosteze. Așadar, pe moment, nu știam încotro ne vom îndrepta. Nimeni, la început, nu putea să își explice modul în care lucrurile o puteau lua razna de tot. Armata, brațul înarmat al poporului era folosită, mai bine spus inițial s-a încercat să fie folosită, ca o masă de manevră amorfă, când de o parte, când de cealaltă parte, de către aceia care se întitulau oameni politici ai „binelui românesc” și nu ai „binelui propriu”. Dar ajunge, în sus au privit mulți și în nenumărate rânduri arătând cu mâna întinsă spre altcineva. Eu am să privesc spre mine și zona mea de responsabilitate, îndoindu-mi mâna. Înainte de a porni în această călătorie retrospectivă aș vrea să subliniez un aspect foarte important, și anume faptul că am ales, după o îndelungată chibzuință, prezentarea deschisă a mărturisirilor în detrimentul autocenzurii. Nu sunt om politic, nu sunt politolog, sunt doar ofițer, atât cât poate fi, trăitor și gestionar al unor evenimente locale. Nu îmi propun să analizez într-un fel sau altul ce s-a petrecut în Decembrie 1989 la nivelul României. Nu voi supune unui examen critic întrebarea dacă a fost sau nu Revoluție, dacă s-au petrecut sau nu anumite evenimente, întâmplări spontane, sau dacă cele ce s-au petrecut au fost rodul unor scenarii. Eu doar încerc o

sumarizare a unor episoade, fapte, mărturii, trăiri și momente, pe care într-un mod mai bine sau mai puțin bine trebuia cu toții să le traversăm, gestionăm și păstorim. Nu știu dacă m-am gândit la toate și dacă voi putea prezenta totul. Știu însă că ceea ce voi reda eu în această carte se poate constitui, mai degrabă, într-un nucleu care ar putea fi dezvoltat de către mine sau de către altcineva pe teme și subteme. Oricum, în clipa în care Dumnezeu te pune la încercare sau permite să fii pus la încercare îți oferă și șansa, calea de a ieși din ea. Totuși, ar fi fost posibil să nu fim în stare să depășim încercarea la care eram supuși. Ce trebuia să fac/facem atunci? Răspunsul meu este neechivoc și neîndoielnic: Să-L rugăm pe Dumnezeu să ne ajute. Pentru că, spune El, „fără Mine nu puteți face nimic” (Ioan 15, 5). În revoluția harghiteană, prima tentație a fost aceea de a spera prea mult, de a se pune prea multă nădejde în schimbări radicale și imediate, inclusiv în ceea ce privește forma de administrare și guvernare locală. A doua tentație mare a fost aceea a înțelegerii semantice a noțiunii de *libertate* în contra partidă cu *libertinajul*, adică acea libertate prost înțeleasă și prost folosită. Nu trebuia să fie permis nimănui să folosească libertatea ca „umbrelă acoperitoare” a fărădelegilor lui, a nesăbuițelor și justificărilor privitoare la neavenitele săvârșite. Am mai spus-o și o repet, citându-l pe John Stuart Mill: „libertatea mea începe de unde se termină libertatea ta și invers, iar dreptul meu se termină unde începe dreptul tău”. Dumnezeu ne-a dat libertate în a alege binele de rău, însă ne-a impus și limite comportamentale în relațiile cu ceilalți, inclusiv cu El Însuși. Este vorba de căderea în păcat a lui Adam și Eva. Aveau dreptul să mănânce din toți pomii, mai puțin din unul. Adam a fost ispășit de Eva, iar Eva a fost ade-menită de șarpe. Termenul de *ispășit* se înțelege prin încercare,

provocare. Iată, deci, că tentația este calea care te duce la păcat. Acolo unde există două adevăruri nu există niciunul, parafrazându-l pe Petre Țuțea, al cărui aforism este valabil și pentru românii și pentru maghiarii din Harghita. Și, pentru aceasta, eu nu m-am lansat în amănunte în prezentarea mea, deoarece ele ar putea să deruteze. Noi și acum trebuie să ne păstrăm echilibrul, oscilând între nădejde și deznădejde spre aflarea sau neaflarea firului roșu al adevărului Revoluției din Decembrie 1989.

Adevărul vă va face liberi, spune Evanghelia, după cum, tot ea spune că este mai bună pacea decât dreptatea. Bunăoară, ni se cere răbdare și îndelungă răbdare. Arogându-mi creditul de autodidact în această scriere nu vreau să fiu un „ins” cuvântător, care prezintă similitudini și incertitudini, ci un „isihast” care caută pacea lăuntrică proprie, care face ca rațiunile minții să treacă prin inimă și apoi să se constituie într-o spovedanie, în cea mai importantă acțiune în raport cu evenimentele din Decembrie 1989.

Cartea se vrea a fi o abordare cât mai simplă cu putință a evenimentelor „momentului” în cauză, având scopul de a contribui la examinarea și clarificarea stărilor și întâmplărilor care ne priveau pe toți atunci, români, maghiari, instituții, revoluționari, militari care priveau viața și neviața pe moment. Prin expunerea de față încerc să prezint și câteva elemente de antropologie în momente de criză. Este o datorie de onoare a oricărui muritor ca, înainte de purcederea în viața veșnică, să se confeseze, să rămână în analele istoriei cu privire la ceea ce cunoaște și a înfăptuit. Dacă și alții care au trăit asemenea momente ar proceda la fel, istoria ar reuși să nu mai fie doar un mandat

exclusiv al cercetătorilor și oamenilor de știință. La unele întrebări pe care mi le-am pus atunci abia acum am găsit răspunsul. Parcă mai târziu am găsit cuvântul revelator, magic, care nici să binecuvânteze și nici să blesteme, nici să fie bun sau rău, ci să fie neutru din punct de vedere moral. Din cele câteva fraze inserate pe hârtie mai sus reiese un adevăr peremptoriu, care ține de ființa umană, indiferent de etnie, rasă, sex etc., și anume: „frumusețea va mântui lumea” și vom descoperi o funcție soteriologică a esteticului prin cuvânt, cum spunea Bartolomeu Anania. Socrate se întreba retoric, nu este răul urmarea faptului că cetățenii, referindu-se la adevăr, folosesc toți cuvinte precum al meu și mai puțin nu e al meu. Eu spun că da, fiindcă într-o situație descrisă, relativismul, excesul de zel, ispita și înfumurarea pot crea răul și știrbi frumusețea scopului acestei cărți afectând cuvântul care pulsează adevărul și naturalul uman. Oricum, nehotărârea unui comandant, în asemenea momente, reprezenta o mare nenorocire. „Atunci când vedeți ce conduită trebuie să luați, acționați și nu așteptați instrucțiuni”, spune Sun Tzu. El cântărește primejdiile inerente avantajelor și avantajele inerente primejdiilor. Comandantul este dator să păstreze în minte toate posibilitățile, cunoscând faptul că avantajul și dezavantajul au unul asupra altuia o acțiune reciprocă. În acest caz, șeful luminat deliberează, spunea cineva. Notele muzicale sunt în număr de șapte, dar combinațiile lor sunt atât de numeroase încât este imposibil să le auzi pe toate.

Culorile fundamentale sunt în număr de trei, însă combinațiile lor sunt foarte numeroase și îi este imposibil ochiului să le perceapă pe toate. Gusturile sunt în număr de cinci, combinațiile sunt numeroase și este greu să le deguști pe

toate. Iată o formă metaforizată și nu numai de a judeca multiform și policrom cristalul cu specificități numit, *in nuce Ce s-a întâmplat când NU s-a întâmplat la Miercurea-Ciuc în 1989*. Cele pe care le voi prezenta în cartea mea exprimă punctul de vedere al unui participant la evenimente și nu ale unui interpret al acestora. Schimbarea sistemului, a regimului ideologic și a formei de proprietate a transfuzat românilor acel sentiment de inadecvare imediată, în la nou. De ce? Deoarece gloria luminii nu poate exista în afara umbrelor. Tot ceea ce umbrește își produce forma sa, spunea cineva. Dar, fie! Timpul le rezolvă pe toate. Trebuia insuflată românilor, continuu, o perioadă, capacitatea de a empatiza și de a se adapta noului „SUFLU EXISTENȚIAL”. Și au făcut-o. Dar după citirea cărții poate să apară un șir de neînțelegeri și de întrebări. Mi le asum, însă nefățarnic, deoarece cartea s-a constituit în mers, înaintând asemenea unei zile care își schimbă pe parcurs lumina, după cum gândurile și lecturile mele avansează. Sunt convins că pot fi așezat într-un loc de pe harta prejudecăților unora, potrivit afirmațiilor lui Gabriel Liiceanu. Asta este. Așa se întâmplă, dacă unii judecă, iar alții se mulțumesc să invoce (una sau alta). Eu am încercat să aduc un licăr de lumină în fenomenul *Miercurea Ciuc, 1989*, și să nu fiu ca liliacul orb care se simte bine doar în interiorul peșterii lui. Nu de puține ori îmi venea să părăsesc „șantierul” scrierii cărții gândindu-mă că nimeni nu va mai avea nevoie de cartea mea. Dar îmi reveneam, argumentându-mi simplu: de vreme ce sunt publicate, cărțile au un public. Oricum pe câțiva trăitori ai momentelor îi consider a fi auditoriul meu măcar pentru faptul că se regăsesc în carte, cum spunea cineva.

Dacă însă am scris cartea aceasta pentru NIMENI, nu-i nici un păcat. Ascunderea lucrurilor de atunci este o rușine. „Zgomotul” pe care îl poate face ea sau, se poate încadra foarte bine în „legea efortului inversat” sau „legea lucrului pe dos” a lui Watts, potrivit căreia, cu cât cauți să fie mai bine apreciată, cu atât vei fi mai puțin satisfăcut.

Nepăsarea funcționează.

ARGUMENT LA CE S-A ÎNTÂMPLAT CÂND NU S-A ÎNTÂMPLAT LA MIERCUREA CIUC ÎN 1989

„Fiecare lucru are două toarte: una prin care este ușor de purtat, alta prin care este greu de purtat. Dacă fratele tău îți face nedreptate, nu considera acest caz că te-a nedreptățit, căci aceasta este toarta prin care lucrul este greu de susținut. Mai degrabă gândește că-ți este frate, că ați fost crescuți împreună; astfel vei apuca răul de toarta de care poate fi mai ușor de purtat.”
(Epictet)

Cartea pe care am scris-o la mai bine de 30 de ani de la Revoluția Română din 1989 reprezintă un „remember” al clipelor trăite în acele momente de către mine, familia mea și nu greșesc dacă afirm și de către colaboratori (subordonați), cadre și ostași de vânători de munte, armă de elită a oștirii române. Ea se vrea a fi o poveste de viață, de acțiune și uneori de inacțiune la dezinformarea virulentă ce se propaga parcă prin toate mijloacele posibile existente la acel moment astral. De asemenea, încerc o privire retrospectivă care să pătrundă la sămburele adevărului. Cineva afirma că istoria nu se scrie când se face și nici nu se face când se scrie. Noi, atunci, am contribuit cu un crâmpei la facerea ei, iar eu încerc să povestesc, descriind ce și cum s-a întâmplat. Petre Țuțea afirma că